

לקחה מזוב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות "מזוב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעדיכת הרב מנשה צדקה שליט"א

התשס"ו גליץ לחג השבועות

8:04	הדלקת נרות א' שבועות ניו יורק
8:05	הדלקת נרות ב' שבועות
9:36	מדצאי שבת
8:34	סוק"ש מג"א
9:10	סוק"ש גר"א
12:55	חצות

פנינים לחג השבועות

"ונתן לנו את התורה"

ענין מסירת התורה לישראל
 ענין "מתן תורה", אמר מרן הגר"א קוטלר זצ"ל, הוא היסוד הידוע כי נמסרה התורה לישראל, והכרעת בית דין הגדול היא ההלכה במציאות (כמבואר בדרשות הר"ן דרוש ג), כמו ששלח רבן גמליאל לרבי יהושע שיבוא אצלו במקלו ובתרמילו ביום הכפורים שחל להיות בחשבונו גם אם לדעתו הצדק עמו (ראש השנה כ"ה ע"א). לפי שהתורה ציותה ללכת אחרי מה שיסכימו חכמי הדור גם אם יסכימו היפך האמת. וכן כתב במלבי"ם על קרא "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים ז, יא), כשנדמה שאומרים על ימין שהוא שמאל, כי באמת הלכה כדבריהם, ועל דעתם ניתנה התורה, ורוח ה' תנהלם לכוון ההלכה ולא טעו. וכן הוא באור ישראל (סימן כז) ובכל תלמיד חכם אמרינן (ע"ז י"ט ע"א) על קרא "בתורת ה' חפצו", בתחילה נקראת "תורת ה'" (ולבסוף "תורתו"). ואפילו השקלא וטריא דלא כהלכתא גם כן חשובה תורה, ועל כל דבר ודבר גילה הקב"ה למשה מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור (ירושלמי סנהדרין פד, ה), הרי שגם הפנים דלא כמסקנא האמיתית חשובה תורה, ומהאי טעמא אלו ואלו דברי אלקים חיים (עירובין יג, עב). ומהאי טעמא דברי תורה פרים ורבים, וכמו שאמרו חז"ל (חגיגה ג, עב) על הפסוק "דברי חכמים כדורות וכמשמרות נטועים" (קהלת יב, יא), מה ניטעה זו פרה ורבה אף דברי תורה פרים ורבים, וכל חידושי תורה – אם נלמדה בצדק על פי מידות התורה ובטהרה הראויה, ולא להתייחר, ולא בנגיעות מכוחות הנפש – הרי הם חשובים תורה.

"ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני ויתנו במדבר ויתן שם ישראל נגד ההר" (יט, ב)

הוא מה שאמרו חז"ל (סוף דא זוטא) "הואיל ושנאו ישראל את המחלוקת ואהבו את השלום ונעשו חמייה אחת. הרי השעה שאותן להם את תורת".
 ואיך נעשים ס' ריבוא יחידים לכלל אחד מוצק. "לב אחד", על ידו נעשה ישראל לאיש אחד "ויתן ישראל".
 וענין שאמרו "כלב אחד" הוא, כי אין די בידידות והנהגה חיצונית, אלא צריך שתהא אהבת כל איש לרעהו ממעמקי הלב, ושלא יהא בלבו שמץ טינה ומחשבה לא טובה על

זולתו, כי אם אך ורק יחס של כבוד וחובה, וכמו שאדם מוצא בעצמו כמה מעלות טובות, בה במידה ימצא בחבירו, ועי"ז שמכבד כל אחד את זולתו בלבו מגיעים ישראל למעלת לב אחד.
(שיחות מוסר)

למה ניתנה התורה במדבר

ועוד י"ל, שהעיקר שיהא אדם שמח בחלקו ואל ירוץ אחרי המתרות שאין להם סוף, אלא יסתפק במה שיש לו, ויחשוב שהוא נמצא במדבר, שהאדם הנמצא במדבר אינו חושב אלא על דברים הכרחיים ביותר, שהעיקר לקיים הגוף כדי שיוכל אדם לעבוד את השי"ת... (המבין ט).
(מעם לועז)

למה ניתנה תורה בסיון, מפני שמזלו תאומים, שישראל צריכים לקיים האחדות ביניהם כאילו היו תאומים שיצאו מבטן אחת. וזהו שאומר הכתוב "ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני", ש"רפידים" הם אותיות "פרידים", כמו כבש – כשב, שעד עכשיו היה ביניהם פירוד לבבות ושנאת חנם. ועכשיו נסעו ממדה רעה זו ונעשו כולם אחוזים ודבוקים בלב אחד ובאהבה. וזה למדו ממדבר סיני, שכן כל הקנאה והתחרות שיש בין הבריות מפני שכל אחד רץ אחרי הגדולה, וכל אחד מבקש שיחלקו לו כבוד יותר משל אחרים, וכשבאו ישראל להר סיני נתרפאו מנגע רע זה, שראו מכל ההרים הגבוהים והרמים לא בחר הקב"ה אלא את הר סיני שהיה הקטן והנמוך שבכולם, ומזה נתעורר לבם, ומאז לא היו ביניהם לא שנאת חנם ולא מחלוקת, וכולם היו שרויים בשלום ועי"ז כאחים.
(כלי יקר – נחל קדומים)

"ויתן שם ישראל נגד ההר"

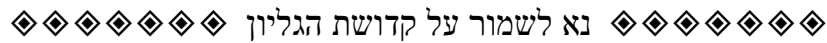
מאי "הר סיני" – הר שירדה שנה לעכו"ם עליו – שבת פ"ט.
 ומפרש ב"עיון יעקב" (וכן פי' רבינו בחיי ויקרא כ, כו) שהם שונאין אותנו כדאיתא במדרש, שבביל התורה והמצוות שאנו מקיימין הן שונאין אותנו.
 וכך כותב הרמב"ם ב"אגרת תימן" – ומפני שייחד אותנו הבורא במצוותיו ובחוקותיו, והתבארה מעלתנו על זולתנו בכללותנו ובמפשטנו, שנאמר (דברים ר"ח) "ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים ככל התורה

הזאת אשר אנכי נותן לפניכם". – קנאונו הגויים כולם על דתינו קנאה גדולה, ויחלצו מלכיהם בשבילה לערער עלינו שטנה ואיבה, ורצונם להלחם בה' ולעשות מריבה עמו.
(באר משה)

וכבר הבאנו בפרשת וישלח (לג, ד) עה"פ "ויפול על צוואריו וישקוהו" את הסברו של הגאון רבי מנחם זעמבה הי"ו על מאמר חז"ל – והביאו רש"י עה"פ – א"ר שמעון בן יוחאי הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, וכך אמר הגאון: ישנם אנשים שמבקשים למצוא את הסיבה לשנאה ששונאים הגויים את היהודים. אולם המציאות הוכיחה כי אין אף סיבה אחת נכונה, שגאה זו היא חסרת כל סיבה וכל נימוק, אלא רק (תהלים קה) "הפך לבם לשנוא עמו". שנאתו של עשו ליעקב היא בבחינת הלכה פסוקה ללא כל טעם ונימוק...

"ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם" (יט, ט)

זכית לשמוע מפי מוה"ר עזרא עטייה זצ"ל פירוש נפלא ואמיתי בענין מוקשה במקרא אשר התלבטו בו טובי הפרשנים בתורה, מדוע וכיצד תביא התגלות ה' אל העם "בעב הענן" לשמיעת דבריו, ומה הרע שיש בהופעה גלויה ללא מסכים.
 הוא אומר: כידוע היתה מעלתו והשגתו של משה רבינו נבואה גבוהה מאד ונשגבה יותר מכל הנביאים לפניו או אחריו. כפי שביטאו חז"ל באומרם (יבמות מ"ט) כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה ומשה רבינו הסתכל באספקלריא המאירה. ובכן, בשעה שביקש הקב"ה להתגלות לעם ישראל ולצוות להם תורתו – הקדים ואמר למשה רבינו: אליך יכול אני להתגלות בהתאם למעלתך ותפיסתך, ברם מה אעשה שהעם אינו מסוגל לקלוט את הגילוי הנורא הזה, למענו אני מוכרח להקטין ולצמצם את הגילוי ולהופיע במדרגות פשוטות ונמוכות משלך.
 וז"ש ה' למשה, הנה אנכי בא אליך בעב הענן – מדוע - בעבור ישמע העם", לאפשר לכל רובדי העם לקלוט את דבר ה', אלמלא באה ההתגלות באורח זה, לא ניתנה אפשרות לשמוע את דבר קדשו של הבורא יתברך. ועוד,

הרי אחת המטרות המרכזיות של מעמד הר סיני היתה הוכחת צדקת נבואתו של משה ואמונת כל העם אליו עד סוף הדורות, וז"ש. בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם", דהיינו, לזכור ה' מופיע בהתאם למעמדו של משה בהשגת הנבואה, היתה נשללת מהעם אפשרות של שמיעת קול ה' בדברו עם משה, ולא היו נוכחים לדעת שמה הוא נביא אמת, וכי כל דבריו אינם אלא העברת דברי ה' אליהם, לפיכך צורך השעה והדורות מחייב גילוי מופשט בממדים מצומצמים "בעב הענן". (הרה"ג רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל) (המורה)

"כי מה שאנחנו איננו מבינים – בטל ומבוטל כעפרא דארעא לפני דעתו של ה"חזון איש"

ולא מגיס לבו בתלמודו (בהוראה) בשמחת תורה בזמן ההקפות בבית המדרש "ירחי כלה" בזכרון מאיר ת"ו סיפר לפני שנים הרבה (עוד בחייו של מרן החזו"א זיע"א) פגשתי את הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל בחתונה אחת, ומסרתי לו חומרא אחת בהלכות שבת ששמעתי ממרן החזון איש זיע"א, והדין נראה תמוה גם לי וגם להגרש"ז. ובאמת שאלתי את החזון איש מכמה סוגיות במסכת שבת, ודחה לי את כל ראיותי, ואחרי כל זה עדיין לא נתיישב הדבר על הלב. ואמר לי הגרש"ז שאכן בהשקפה ראשונה איננו מובן וצריך לעיין הרבה בזה. אחרי כמה שבועות פגשתי שוב את הגאון רבי שלמה זלמן, ואמר לי: שבת ולמדתי את העניין, את הסוגיות השייכות עם הראשונים והפוסקים, ועדיין לא מובן לי הפסק של החזון איש. אבל מאז שמעתי הוראה זו – התחלתי להורות כן הלכה למעשה כחזון איש, ואף על פי שאיני מבין. כי מה שאנחנו איננו מבינים – בטל ומבוטל כעפרא דארעא לפני דעתו של החזון איש הקדוש. כל מה שהורה ופסק החזון איש – זו היא ההלכה שמסכימים עליה בשמים, וזו הדרך ילכו בה, בין אם תבינו ובין אם לא תבינו.... התרגשנו מאד מהסיפור המאלף הזה, ושאל אחד השומעים את המספר הגרש"ז קרליץ שליט"א מה הוא ביאור הדברים?... והשיב בהתרגשות. יראת שמים בוערת!... יראת שמים מופלגת של רבי שלמה זלמן, שיראתו הנוראה קודמת לחכמתו העצומה הכבירה, שאף על פי שבגאונותו המיוחדת במינה היה הפסק צריך עיון בעיניו, אבל לבו הטהור הבער ביראת שמים אומר לו. בוודאי הלכה למעשה כחזון איש....

(סיפר הגרמ"ם שולזינגר שליט"א)

בכורים

כיצד מעלין בכורים? השור הולך לפנייהם וקרניו מצופות זהב ועטרה של זית בראשו. (בכורים פרק ג') מבאר המהרש"א שהבכורים הם ראשית פרי האדמה והשור הוא החשוב בקרבנות כמו שנאמר: "בכור שורו הדר לו" וקרניו מצופות זהב. רמז בדבר שאע"פ שהשור הוא קטגור לפי שעשו עגל של זהב ואין קטיגור נעשה סניגור אך כיון שעשו עגל ולא שור, והעגל מחוסר קרנים שנמצא שהסימן הבולט ביותר המבדיל בין עגל לשור הוא הקרניים, ולכן עיטרו קרניו זהב כדי לכפר על מעשה העגל.

ועטרה של זית בראשו מרמז על הנאמר בחזיון המנורה של זכריה "ישנים זתים עליה" – כנגד כהונה ומלכות הנמשחים בשמן השמחה ולפי שניטלו מלכות ישראל שני כתרם לאחר מעשה העגל דהיינו כתר מלכות וכתר כהונה (שניטלה מהבכורות) באה העטרה של זית על שתי קרני השור ללמד שחזרו אלו לישראל קרן כהונה וקרן מלכות. (מהרש"א)

מגילת רות

ותשאר האשה משני ילדיה (א, ה) נשאלת השאלה בתחילה כתוב "ותשאר היא ושני בניה" ואילו כאן כתוב "ילדיה" וש ליישב שלשון בן הוא לשון בנין כמו שאומר מדרש תנחומא בפרשת בראשית "ויולד בן" למה נקרא שמו בן שבונה את העולם". אך כאשר אינו הולך בדרכי אבות ואיננו מבוני העולם נקרא ילד. ולכן כאן בתחילה היו כשרים ונקראו בנים אך כשנשאו נוכריות נקראו ילדים. (מובא בספרים)

ספרי

איתא במדרש רות אמר ר' זעירה מגילה זו אין בה לא טומאה ולא טהרה לא איסור ולא היתר ולמה נכתבה ללמדך כמה שכר טוב נותן הקב"ה לגומלי חסדים ע"כ ומה היה השכר טוב? שזכתה רות להיות אמה של מלכות. מזה לומדים שע"י גמילות חסדים זוכים למלכות וכן בעצם מרומז בספרים הקדושים שהספירות נמשכות אחד מהשני והשבע ספירות מתחילות בחסד ונגמרות במלכות.

ואולי אפשר להוסיף עוד שהרי הקב"ה הפך את מעשי החסד של בועז ורות לחלק מהתנ"ך דהיינו שמעשי החסד הם עצמם גוף התורה כפי שכתוב ותורת חסד על לשונה. לא רק שחסד הוא הקדמה לתורה כעין "דרך ארץ קדמה לתורה, אלא שמעשה חסד הוא הוא גוף התורה. וכשנשנים לקבל את התורה בזמן מתן תורתנו לא נשכח שמעשי חסד בין אדם לחבירו הם עצמם חלק בלתי נפרד מהתורה. (מאמר מרדכי)

"ותרא כי מתאמצת היא ללכת" (א, יח)

הגמרא (בב"מ, פ"ד) מספרת על המפגש בין ר' יוחנן וריש לקיש בירדן. כאשר ריש לקיש קפץ לירדן אמר לו ר' יוחנן "חילך לאוריתא" – כוחך לתורה! לבסוף מסופר שכאשר ריש לקיש קיבל על עצמו עול תורה לא יכול היה לקפוץ חזרה לגדה השניה של הירדן, לפי שתשש כוחו. שתורה מתשת כוחו של אדם, רואים מכאן שדי בכוננות לקבלת תורה כדי לעשות שינוי מהותי בכוחות האדם אף כאן ראתה נעמי את רות שתשש כוחה ומתאמצת היא ללכת לפי שכשל כוחה הבינה נעמי שאכן קיבלה על עצמה עול תורה בכל לבה.

(רבי חיים מצאנז)

"וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש" (כג, כא)

הנצי"ב ז"ל היה מתפלל בחג השבועות בדמעות שליש שהתורה שקנה ביגיעה וביסורים גדולים לא תישכח מפיו.

לשבועות

כתוב במשנה שבשבועות נדונים על פירות האילן ואפשר לומר שיש בזה רמז לתורה שהרי תורה היא עץ חיים וכמו שעץ פרי אינו שוה אם אינו מוציא פירות כן הוא אינו החיים של תורה. כשנתפלל על פירות האילן גם נכוון שנוכה שהתורה שאנחנו מקבלים ולומדים תוציא בנו פירות של מצוות ומעשים טובים ולא נהיה חס ושלוס אילן סרק. (מאמר מרדכי)

מנהג ישראל לאכול מאכלי חלב בחג השבועות

בעת שעמדו בני ישראל על הר סיני וקיבלו התורה, וכששבו לביתם לא מצאו לאכול כי אם מאכלי חלב. כי כדי לאכול בשר היו זקוקים לעבודה רבה בגלל המצוות החדשות: הגעלת הכלים הישנים, להכין סכין בדוקה לשחיטה, לשחוט ולנקר חוטי החלב והדם, ולהכשיר הבשר. לפיכך בחרו להם לפי שעה לאכול מאכלי חלב בחג השבועות.

עוד טעם: ע"י קבלת התורה נעשו כבירה חדשה וכקטן שנולד, ומאכלו של תינוק הוא חלב. (מטעמים)

ספרי

עוד טעם נאמר בזה: אמרו חז"ל: (סוטה י"ב) אותו היום שמשוה רבינו הושם בתיבה על שפת היאור שישה בסיון היה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבונו של עולם, מי שעתיד לקבל תורה ביום זה ילקה ביום זה. בו ביום החזירנו בת פרעה על מצריות רבות לינק מהן, ולא ינק, עד שהביאו את אמו וינק. מזכירים אנו ע"י מאכלי חלב, את זכותו של משה שלא רצה לינוק מחלב מצרית.

מנהג ישראל לאכול מאכלי חלב בחג השבועות

בעת שעמדו בני ישראל על הר סיני וקיבלו התורה, וכששבו לביתם לא מצאו לאכול כי אם מאכלי חלב. כי כדי לאכול בשר היו זקוקים לעבודה רבה בגלל המצוות החדשות: הגעלת הכלים הישנים, להכין סכין בדוקה לשחיטה, לשחוט ולנקר חוטי החלב והדם, ולהכשיר הבשר. לפיכך בחרו להם לפי שעה לאכול מאכלי חלב בחג השבועות.

עוד טעם: ע"י קבלת התורה נעשו כבירה חדשה וכקטן שנולד, ומאכלו של תינוק הוא חלב. (מטעמים)

ספרי

עוד טעם נאמר בזה: אמרו חז"ל: (סוטה י"ב) אותו היום שמשוה רבינו הושם בתיבה על שפת היאור שישה בסיון היה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבונו של עולם, מי שעתיד לקבל תורה ביום זה ילקה ביום זה. בו ביום החזירנו בת פרעה על מצריות רבות לינק מהן, ולא ינק, עד שהביאו את אמו וינק. מזכירים אנו ע"י מאכלי חלב, את זכותו של משה שלא רצה לינוק מחלב מצרית.

מדרשי חכמים

תיאור בקצרה של מעמד הר סיני

היו הקולות נשמעים בכל העולם עד שמרוב פחד נכנסו האומות לבלעם לשואלו אם הקב"ה מביא מבול לעולם. (פרק כב).

והוציא משה את ישראל לקראת האלקים, לקראת מחנה האלקים והם ששים רבוא מלאכי השרת שירדו שם כנגד מחנה ישראל, וכ"ב רבוא הקרובים יותר לשכינה והיו עשויים דגלים דגלים, וראו אותם בני ישראל (פרק כג)

ביום מתן תורה היתה עמידת חמה (פרק לו, אות ב).

הקב"ה אמר כל הדיברות כולם בדיבור אחד, מה שאי אפשר לבשר ודם לומר כן (פרק לח).

הקב"ה חזר ופרט כל דיבור בפני עצמו, וגם כשחזר ופרט אמר "אנכי, ולא יהיה לך, אמרם בדיבור אחד, והבינו מתוכו שתי דברות, כמ"ש "אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי", "אחת דבר", עשרת הדיברות בדיבור אחד, "שתיים זו שמעתי", הבינו בפעם שניה שתיים, ואמר "זו" לומר שגם השתיים היו בדיבור אחד.

(דעת הגר"א בתיקוני ב"ב)

כששמעו קולו בפעם ראשונה מתו כולם, וגם בכל דיבור ודיבור יצאה נשמתו. (פרק מ)

הקב"ה הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים והחיה אותם והיתה תחית המתים בו ביום. (פרק מא)

כששמעו בני ישראל "אנכי", נתקע תלמוד תורה בלבם והיו למדים ולא משכחים, והיו במעלה נפלאה כמשרתים העליונים העומדים לפניו יתברך בלא שום היסח הדעת ממנו יתברך. (פרק מב), בכל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא העולם כולו בשמים וכיון שמדיבור ראשון נתמלא, דיבור שני להיכן הלך, אלא הוציא הקב"ה רוח מאוצרותיו

והיה מעביר ראשון ראשון. (שבת דף פח):

בשעת מתן תורה כל הנשמות של כלל ישראל עמדו על הר סיני וקבלו את התורה, ואף גרים שעתידיים היו להתגייר מזלם היה שם.

(פרק סא) (ספר מעמד הר סיני)

"אנכי ה' אלהיך"

על פתיחה זו של עשרת הדיברות שנינו במדרש: זה שנאמר: "ראש דברך אמת" (תהלים קי"ט, ק"ט).

מדרש תמוה זה מוסבר על ידי חכמים אחרונים בדרך הבאה: האות הראשונה בעשרת הדיברות היא א' ("אנכי ה' אלהיך").

האות הראשונה במשנה היא מ' (מאימתי קורין את שמע בערבית?) האות הראשונה בתלמוד הבבלי היא ת' (תנא היכא קאי?).

שלוש ההתחלות הנ"ל מצטרפות אפוא למלה "אמת", ועל כך רומז הכתוב בתהילים: "ראש דברך – אמת".

למה לא ניתנה התורה מיד בבריאת העולם

כתב המלבי"ם בשער היסודות פב"א וז"ל: מתן תורה היה אחר כ"ו דורות משנברא העולם (מננין שמו ותו) ולא נתקיים אלא בחסדו יתברך. כמו שאמר רז"ל (פסחים קוח) דהני בו כי לעולם חסדו כנגד כ"ו דורות שעמד העולם בלא תורה שנראה שלא היה

אפשר לעולם לעמוד יותר אם לא נתת התורה, ורצה האל יתברך שיצאו כל האומות מבני נח, ואחר כך ישמעאל ושאר בני קטורה מאברהם, ועשו מיצחק, ואחר כך יצאו בני יעקב ברורים מכל פסולת ראויים לקבל התורה אחר שהגיעו למנון שש מאות אלף, ויהיו כל האומות מצויות בעולם בזמן שתנתן התורה. ובתדא"ר העובדי כוכבים אראה אם יקבלו תורת עליהם לך והתנבא להם", והיה שם בן נח מתנבא להעובדי כוכבים ארבע מאות שנה ואל קיבלו ממנו העובדי כוכבים, מכאן ואילך התנבאו להעכו"ם אליפו התמימי ובלדד השוחי, וצופר הנעמתי, ואליהו בן ברכאל הבזי, ואיוב מארץ עוף, ובלעם והוא האחרון שבכולם עיי"ש.

הליכות והלכות

מדיני חג השבועות ויום טוב

המהגה בליל שבועות הוא להיות ערים כל הלילה וללמוד תורה.

בבוקר, לאחר זמן עלות השחר, לפי מנהגי הספרדים ילך לשירותים ואחר כך יטול ידיו כנטילה של בוקר מבלי לברך על נטילת ידיים ואח"כ יאמר אשר יצר ואלוקי נשמה, וכל ברכות השחר בשלמותם כולל ברכות התורה. לפי מנהגי האשכנזים, ילך לשירותים ויברך על נטילת ידיים ואשר יצר, אך ברכת אלוקי נשמה, ברכת המעביר חבלי שינה וברכות התורה יכוון לצאת מאחר שישן בלילה, אך שאר הברכות יכול לברכן בעצמו.

תפילת שחרית ומוסף יתפלל בתהלהבות שלא תחטפנו שינה, כי גמר התיקון של ספירת העומר וחג השבועות הוא בתפילת מוסף של החג (לשון הי"בן איש חי" זצ"ל).

ביום חג השבועות נהגו לאכול מאכלי חלב ויש לציין שמכל מקום צריך לאכול סעודת בשר, שהרי ביום טוב יש מצות שמחה ואין שמחה אלא בבשר ויין. לכן אין לבטל סעודה בשרית, אלא יאכל מאכלי חלב בסעודתו ולאחר מכן יאכל לחם וימתין ואז יוכל לאכול בשר, או יעשה סעודה בשרית נפרדת לאחר מכן. אף על פי שלמד כל הלילה יש ללמוד ביום, שהרי מצות החג חציה לה' וחציה לבס. ויש נוהגים לסיים ספר תהילים, מכיון שזהו יום פטירתו של דוד המלך ע"ה.

קצת מדיני יום טוב

כל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביום טוב מלבד צורכי אוכל נפש.

אין להדליק אש חדשה ביום טוב וכן אין לכבות אש, אבל מותר להעביר מאש שכבר דלוקה מבעוד יום, וכן להגדיל את האש מותר, אך להנמיכה אסור. ויש שהתירו להנמיך את האש אם אין אפשרות להדליק אש אחרת, והעירו הפוסקים שגפרור שהשתמשו בו כבר ונשרף, כיון שבדרך כלל זורקים אותו הרי שהוא נהפך להיות מוקצה ואסור ביום טוב להשתמש בו בכדי להעביר מאש לאש אלא יקח גפרור חדש (אור לציון, ועוד פוסקים).

בדרך ביום טוב מותר לצורך אוכל ביד ולא בכלי, וצריך לבוררו בדרך הקלה ביותר, שאם יש יותר אוכל יוציא את הפסולת ואם יש יותר פסולת יוציא את האוכל. אולם אם נפל זבוב למשקה גם ביום טוב יוצאו עם מעט משקה שזה ממש דרך בריחה. מותר להשתמש במקלף ירקות וכן להשתמש ביתוין עם זרבובית שיש בה מסננת שכל זה הינו צורך אוכל נפש.

לסחוט פירות: אסור ביום טוב כמו בשבת, ולכן מותר לסחוט לימון רק על אוכל שייספג לתוכו, אך על משקה כגון לימון על תה, אין לסחוט בין בשבת ובין ביום טוב.

לחתוך ירקות: ביום טוב מותר לצורך אוכל לחתוך ירקות דק דק (ולא כמו בשבת שאסור). מצה או לחם מותר לרסקו, וכן מותר לרסק בננה בשיני המזלג.

רחיצה ביום טוב: לפי הספרדים מותר לרחוץ כל גופו בסבון נוזלי ובמים קרים, ויש המתירין אף במים פושרים (פחות קרים מהרגיל).

לרחוץ בחמין מותר רק פניו ידיו ורגליו ובסבון נוזלי אך לא כל גופו. ובכל אופן יזהר לא לסחוט את שערו! והאשכנזים נהגו לאסור ורק במקום צער התירו. יש להעיר, שנצרכת שאלת רב בכל מקרה לענין אם מותר לפתוח את המים החמים בחג, תלוי במערכת החימום שמא יגררו להדלקת חשמל. ויש שהתירו בכל אופן.

כל דיני מוקצה האסורים בשבת אסורים גם ביום טוב, אולם ישנם דברים שבהם הדין ביום טוב חמור משבת. כגון: עצמות וקליפות של פירות או של עוף ובשר כשהם ראויים למאכל בהמה מותרים לטלטל בשבת, אך ביום טוב אסור לטלטל משום חומרת יום טוב.

ביום טוב מותר להוציא חפצים לרשות הרבים ללא עירוב, אולם בתנאי שיהיה לך צורך בחג, ואם אין לו שימוש בחג אסור.

מנהג ישראל לאכול מאכלי חלב בחג השבועות נובע ממספר טעמים:

א. לאחר שקיבלו בני ישראל את התורה על הר סיני ושבו לביתם לא יכלו לאכול כי אם מאכלי חלב. והטעם, שלאכול בשר הזקק לעבודה רבה עקב המצוות החדשות שנצטוו: הגעלת הכלים הישנים, הכנת סכין בדוקה לשחיטה, שחיטה וניקור חוטי החלב והדם להכשרת הבשר. לפיכך בחרו להם לפי שעה לאכול מאכלי חלב.

ב. על ידי קבלת התורה נעשו כבריה חדשה ונדמו לתינוק שנולד, שמאכלו הוא חלב.

ג. אמרו חז"ל (סוטה יב) אותו היום שהושם משה רבנו בתיבה על שפת היאור ששה בסיון היה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: ריבונו של עולם מי שעתיד לקבל תורה ביום זה ילקה ביום זה? בו ביום החזירנו בת פרעה על מצריות רבות לינוק מהן ולא ינק, עד שהביאו את אמו וינק. מזכירים אנו על ידי מאכלי חלב את זכותו של משה רבנו שלא רצה לינוק מחלב מצרית.

אגודת טוב

מאחלת שבת שלום וחג שבועות שמח

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T: 845-352-7474 F: 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקה טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי חכמים מופלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525 55589 8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב
הלומדים בעמל וביגיעה ובחתמדה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הגון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה.
נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

מעשה חכמים

כל היושב ושונה שכינה כנגדו

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי שליט"א סיפר באחת מדרשותיו, שבצעירותו למד בישיבה ששכנה באחת מהעיירות הפזורות ברחבי ליטא. בבית מדרש שבעיר היה יהודי אחד שהיה זקן מופלג מעל גיל תשעים שלמד כל הזמן בהתמדה נפלאה ועצומה. הוא היה כ"כ שקוע בלימוד התורה עד שגם את האוכל היה אוכל ליד הגמי, היה ישן על הגמי ומיד כשניעור המשיך ללמוד, כל הבחורים קנאו בהתמדה העצומה שלו, וכולם רצו לדעת איך הוא זכה להגיע לכזו התמדה עצומה בתורה.

יום אחד ניגשו כמה בחורים אליו ושאלו אותו: "מהיכן קיבל כזו התמדה?" היהודי הרים את ראשו בתמימות ואמר: "בואו ואספר לכם אולי גם אתם תוכלו ללמוד מזה, תקראו לכל הבחורים ואספרו". כל הבחורים באו והצטופפו מסביבו, והחל לספר:

"בצעירותי למדתי בישיבה וולאזין המעטירה בתקופת מרן הבית הלוי זצ"ל, הייתי בחור מאד כשרוני אבל לא היה לי חשק ללמוד, הבית הלוי תמיד היה מדבר עמי על חשיבות התורה והתמדתה, אבל היצר הרע לא נתן לי להשתנות.

ערב אחד פונה אלי מרן הבית הלוי וכשנימת תחנונים בקולו ואומר לי: "כתוב כל היושב ושונה שכינה שונה כנגדו, רבי יושע בער הגביה את קולו וזעק מנהמת לבו, אם אתה לא רוצה ללמוד מדוע תפריע להקב"ה ללמוד?...זעקה זו שבעה ממעמקי לבו הקדוש והטהור של מורי ורבי הבית הלוי חדרה עמוק עמוק ללבי, כל הלילה התהפכתי על משכבי, הזעקה הזו הדהדה בכל ישותי עד

שהחלטתי זהו זה, מהיום אני יותר לא רוצה שהקב"ה לא ילמד בגללי, להיפך אני רוצה שהקב"ה ילמד אתי, ומאז החילתי להיות מתמיד.
(נחלת צבי על התורה)

תיקון ליל שבועות

הגר"א נהג בליל החג כמנהג ישראל, לקרוא את תיקון ליל שבועות, בו קוראים את כל התנ"ך תחילה וסוף של כל ספר, וכן תחילה וסוף של כל מסכתות השי"ס. ואילו המגיד מדובנא שקע לעומק בלימודה של סוגיא. שאלו הגאון מדוע כב' משנה ממנהג ישראל? השיב המגיד במשל:

משל למה הדבר דומה? לסוחר שמבחר הסחורה בחנותו רב הוא ומגוון, על כן מציג הוא בחלון הראוה דוגמאות מכל מין ומין שברשותו, המבחר המוצג מלמד על כל המצוי בידו אולם הסוחר העני שכל רכושו מסתכם בכמה חפצים מעוטי ערך בלבד, אין יכול לשים בחלון הראוה את כל סחורתו כדוגמא, שהרי בתוככי החנות אין לו דבר. הוא הדין בנידון דידן. המשיך המגיד, מר היודע את התורה כולה, לומד בלילה זה "דוגמאות" מכל תורתנו. ואילו אני שדל ומך ערכי בתורה, מוכרח אני להתעסק בסחורה עצמה.

משל ונמשל

הנחמדים מזהב ומפז רב – לחג השבועות זמן מתן תורתנו

"ישש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב" – לשון "ששון" בלשון הקודש מונח על דבר שמגודל השמחה נולד לי תורה (הגר"א).

משל: שני צדדים היו לוחמים איש נגד אחיו, וינצח אחד מן הלוחמים את המחנה שכנגדו ע"י שקלע אל המטרה להפיל את הראש של המחנה השני וניתן לו רשות שבמשך שעות אחדות יכול לקחת מן השלל לעצמו ככל

שיחפוץ. והנה האיש הזה היתה שמחתו גדולה מאד שכן במשך שעות אלו השכיל לקחת שלל רב של כסף וזהב הון רב. אך בנשאו עיניו אל כל השלל שהיה מונח הפקר על הארץ ידע שאין באפשרותו לקחת את כל השלל הזה במשך השעות שהוקצבו לו, מגודל שמחתו נולד לו תוגה והוא חושב: מי יתן שבמשך הזמן שהוקצב לי יהיה לי כח של עשרה אנשים לאסוף את כל השלל תחת רשותי בזמן מועט.

ונמשל: דוד המלך ע"ה השיג יקר התורה וערכה ואמר: "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש" והיה שמח עליה ממש כאדם המוצא שלל רב, שמחתו היתה בכך שהוא רואה שבכל רגע ורגע הוא משתכר כסף וזהב למכביר, ברגע זה הוא מוצא תכשיט שווה מאה דינרים. וכן הוא ממש בלימוד התורה בכל רגע ורגע שהוא לומד ואומר איזה תיבות הוא מקיים מצות עשה דאורייתא של לימוד התורה, בזה העת הוא לומד מקרא, ובזה הוא לומד משנה, ובזה הוא לומד הלכות וכן כה"ג לענין קיום המצוות ועבור כל פרט ופרט יש למעלה עונג בפני עצמו.

אך מגודל השמחה נולד לו תוגה באשר ידע שימי האדם קצרים המה, והוא חושב מי יתן ואוכל ללמוד ולחטוף בזו העת אלפים פעמים כזה, כי הלא ישאר עוד הרבה, ויותר ממה שלקחתי בידי יהיה מונח הפקר... **(שם שלם)**

העלון לעילוי נשמת
הצדקנית הרבנית היקרה
רחל בת שרה יגן ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
י סיון	ט סיון	ח סיון	ז סיון	ו סיון	ה סיון	ד סיון
רבי יצחק אלפסי הר"ף רבי עזריארה רפול רבי אלעזר ריקת מח"ס מעשה ריקת	רבי יעקב חיים סופר סופר מח"ס כף החיים	רבי משה חיים סבו של הבן איש	הושע בן בארי הנביא רבי ישראל בעל שם מוב רבי זעליג ראוובן בנגים	דוד המלך רבי אברהם מרדכי אלתר מנור בעל אמרי אמת	רבי גרשון אשנזי מח"ס עבודת הגרשוני	רבי יוסף אברהם וולף
שקיעה 8:26						שקיעה 8:22

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה